

FIGYELEM!

Valamennyi lovassport szakágat és lóverseny sportágat művelő lovas, versenyző, edző, tréner, kiképző, zsoké, ménesi dolgozó, lovasz, hobby lovas illetve lovakkal bármilyen kapcsolatba kerülő személy figyelmébe!

A MÓDSZER, - egyben hozzáállás - amelynél jobbat nem kell és nem is, lehet kitalálni!

...hiszen a lovak hozzák magukkal, amikor megszületnek!

Lovak sokkal hatékonyabban és eredményesebben képezhetők meggyőzésen és nem erőszakon, durvaságon alapuló módszerekkel. A meggyőzéses módszerek, amelyek a lovak viselkedési formáin alapszanak, ezáltal az eredmény LÓ AKARATÁVÁ, szinte SAJÁT ÖTLETÉVÉ válik, sokkal biztonságosabbak, gyorsabbak és stabilabban rögzülnek a lovakban, mint a durvább, nyersebb módszerek, amelyek szerint a lónak ezt vagy azt, így meg úgy KELL tudnia illetve KELL csinálnia, feltétel nélkül! A saját AKARATBÓL a KELL - el szemben!

De miért használtunk és használnak sokan ma is durvább, kegyetlen és nyers módszereket a lovak képzéséhez és kezeléséhez?

A válasz egyszerű. Azért, mert ez természetünkéből adódóan így természetesebb számunkra. Mi egy ragadozó, agresszív faj vagyunk, amely fokozottan igaz, ha ez a személy a fajon belül fiatal és férfi. A ló, mint faj ennek az ellenkezője. Menekülő, préda faj, amely félős és nagyban ijedős. Az ijedségre adott válasza, pedig a menekülés. A menekülés „megzabolázása”, megfékezése, korlátozása elérhető fizikai erőszakon, fájdalom okozásán és durvaságon keresztül. A díjugratás, lóversenyzés, fogathajtás és némely díjlovagló feladat nem más, mint „megfékezett”, kontrollált menekülés, amely reflexszerűvé váltak a lovakban! Viszont a lovak jókedvükben és játékból is futnak, nem csak félelemből!

A lovak, lévén egy menekülő állatfaj idegesekké válnak az emberek által közvetített egyes tulajdonságokra. Ez, pedig nem más, mint az INGERÜLTség és a TÜRELMETLENség!

Ingerültség és türelmetlenség nem jellemzi az ideális lovas embert. Mindkét tulajdonság félelmet kelt a lóban és menekülésre készíteti őt. Amennyiben valamilyen oknál fogva nem képes elmenekülni, mint az önvédelem első számú eszköze (karám, boksz, istálló, lovas, felvezető, tréner korlátozza benne), akkor egyéb módját választja az önvédelemnek, amely jelentkezhet rúgásban, csapásban vagy harapásban. A kiváltó okként szereplő ingerültség és türelmetlenség kizárólag az emberekre jellemző tulajdonságok. Személyiségünk tesztje, hogy mennyire vagyunk képesek elnyomni ezen tulajdonságainkat és vagyunk képesek fölé emelkedve civilizált emberi magatartásformának teret adva megoldani az adott helyzetet. Amennyiben sikerül józanésszel fölé kerekedni, a lovakban menekülési ösztönt kiváltó tulajdonságainknak, akkor képesekké válunk kommunikálni velük, amelyen keresztül megérthetjük őket és viselkedésüket!

A nem durvaságon alapuló, kiképzési, helyesebben kommunikációs módszerek segítségével képzett sport és versenylovak eredményesebben és kedvből teljesítenek. Ennek alapját a lovak viselkedési sémáinak alakítása és mozgásuk kontrolálása adja. Számos idősebb edző, tréner nem ért egyet a módszer alapjaival. Számukra megfelelő példaként szolgálhatok azzal a ténnyel, hogy a vadonban kivétel nélkül egy idősebb kanca a vezére a csapatnak, aki többnyire nem a legjobb kondíciónak vagy egészségi állapotnak örvend. Következésképpen

nem a legerősebb egyede a csoportnak. Hogyan lehetséges ez és nem a legerősebb, leggyorsabb egyednek kellene a vezérnek lennie, ami igazából alátámasztaná az erőn alapuló kiképzést!

Hát NEM! A lovak világában ez a vezér pozíció a legbölcsebb, legtapasztaltabb idősebb egyednek jár és érdemli ki. Pozícióját a kis csoport mozgásának állandó és következetes kontrolálásával tartja fenn. Ugyanezt mi is elérhetjük. Ennek a felismerése és következetes alkalmazása eredményezi a lovakkal és a lovasokkal való foglalkozás terén napjainkban tapasztalható FORRADALMAT. Amelyet ma a világ egyre széleskörűbben Természetes Alapú Lókiképzésként vagy Lókiképzés Természetesen címszóval kezd ismerni. A lényeg végül is az, hogy bármilyen módon is nevezzük a módszer lényege, hogy közös céljaink eléréséhez lófaj specifikus, a lovak számára érthetőbb, természetesebb módszereket használunk. Amelyek nem azért Természetesek, mert számunkra emberek számára természetesebbek, hanem azért, mert a lovak számára azok!

Az előzőekben említett eredményt illetve pozíciót megfelelő vezetői, kvázi a többi vagy adott ló számára ideális „program igazgatói” magatartás kieszközlésével érhetjük el. Szinonimaként és alternatívaként a dominancia vagy a domináns szót használhatjuk. Ezt kell bebizonyítani az egyik lónak a másik számára, annak érdekében, hogy vezetője legyen a másik pedig kövesse őt. És ugyanezt kell nekünk is elsajátítani, hogy mi is vezető pozícióba kerülhessünk, mivel kívánt céljainkat csak ezen keresztül tudjuk elérni. Néhányan ellentmondanak az előbbieknek, annak ellenére, hogy ez tudományosan alátámasztva így működik. Továbbá valamennyi sikeres tréner, lovast lova elfogadja vezetőjeként. Ugyanakkor közülük néhányan visszautasítják, hogy ők dominanciát is használnak kiképzésük során és nekik annak használata nélkül sikerült partnerséget kialakítani. Ez viszont így nem igaz, mert lehetetlen, hogy megfelelő dominancia, azaz útmutatói pozíció betöltése nélkül valaki partnerséget alakítson ki lovával. Akármennyire is eredményes legyen egy ilyen edző nem érti mi az a dominancia és nem tudja, hogy alkalmazza. Félreértések elkerülése érdekében meg kell érteni, a dominancia nem durvaságot és agresszivitást jelent, hanem a mozgás kontrolálását. Valamennyi jó tréner ezt alkalmazza, tehát dominanciát alkalmaz. Így a partnerség is kialakul, viszont az ember van a vezetői pozícióban.

Valójában ezekben a módszerekben semmi új nincs. Számos tréner, lovas már régóta ezek szerint a természetes elvek szerint dolgozik, sőt van aki folyamatosan csak ezeket alkalmazza. De miért most kezd egyre és egyre népszerűbbé válni a világban? Azért, mert napjaink lótulajdonosai iskolázottabb emberek, a pszichológia tudománya egyre inkább és szélesebb körben elfogadott illetve az információs forradalom miatt ami lehetővé teszi a tudás szélesebb körű és gyorsabb áramlását. Kiadványok, videók és a repülés lehetővé teszi, hogy oktatók nagy távolságokat áthidalva hozzák tudásukat nekünk. Ezek az emberek olyan gyorsan terjesztik és népszerűsítik tudásukat, hogy az általunk eddig ismeretes módszerek nemsokára a múlté lesznek. Nagyon fontos megjegyezni, további okként, hogy a lótulajdonosok többsége - a történelemben először – nő! A nők, pedig – mint ismeretes – sokkal fogékonyabban erőszakmentes, konfrontálódás és durvaság nélküli, barátságosabb, békésebb módszerek alkalmazására lovaik képzéséhez.

Dr. Miller (*) sokunkhoz hasonlóan a következőket nyilatkozta fiatalkori lovak körüli viselkedéséről, majd pedig elmondja milyen változást hozott saját és lovai életébe a lovak viselkedésének megfelelő módszer alkalmazása: „Személyesen tudom elmondani, saját tapasztalataimon keresztül, hogy a lovak milyen nagymértékben járulhatnak hozzá az ember viselkedésének, belső értékeinek alakulásához. Én egy türelmetlen ember vagyok, de a lovak megtanítottak engem türelmesnek lenni. Nem hiszem, hogy valaha is durva lettem volna a lovakkal, viszont „normális” fiatal férfiként lovaim viselkedései agresszivitást váltottak ki belőlem. Viszont ők – ha néha fájdalmon keresztül is, de – megtanították számomra, hogy toleránsabb és kedvesebb, kimértebb legyek velük szemben. Érzéki emberként, hamar vagyok

képes nevetni, sírni és mérges, ideges lenni. A lovak megtanítottak kontrolálni érzelmeimet. Megtanították, hogy semmi értelme elveszíteni a türelmemet, mert nem jutok vele semmire. A lovak tudatosabbá, fogékonyabbá és érzőbbé tettek. Mindenekfelett megtanították számomra, hogy sokkal több érhető el ésszerű útmutatással, mint durvasággal.”

Az előzőek tükrében megérthető annak a mondásnak a lényege, amely szerint A lovak ideális alakítói az emberi belső értékeinek!”. Számtalan előnyünkre váló élményen keresztül gazdagodunk a lovakkal felvett kapcsolatból. Abban bízom, hogy ez minél sikeresebben és minél kevesebb sérülésen keresztül történik, úgy a természet ezen gyönyörű csodája, a ló, mint az ember számára.

Ezért lovaink kiképzésekor, akkor járunk el a legmegfelelőbbben, ha azt egyenlő mértékű **szeretet**, **dominancia** és a lovak tanulmányozása során felfedezett és tudományosan alátámasztott, a lovak génjeibe ágyazott **10 jellegzetes tulajdonság** szerint teszünk!

A 10 tulajdonság, amelyet figyelembe kell vennünk a lovakkal való foglalkozás során:

1. Menekülő állatfaj!
2. Szélsőségesen éber állatfaj!
3. Leggyorsabb reakcióval rendelkező háziasított állatfaj!
4. Leggyorsabban deszenzibilizálható – megnyugtatható – állatfaj!
5. A deszenzibilizálhatósággal megegyező sebességgel tanulnak!
6. A lónak tévedhetetlen memóriája van!
7. Hierarchikus társadalomban élnek!
8. A mozgás kontrolálásával szabályozzák egymást!
9. Kommunikációjuk testbeszéden alapul!
10. Teljes – menekülésre képes – szervezeti fejlettséggel születnek!

Mészáros Gyula

(*) – Dr. Miller vezető amerikai állatorvos etológus, akinek lovakon és öszvéreken élete során végzett megfigyelései, tanulmányai tudományosan támasztják alá a Természetes Lókiképzés alapjait. Többek között Pat Parelli által alkalmazott módszert is, aki tudását lovaikkal harmóniában élő mestereitől kapta.

Dr. Miller nevéhez fűződik a csikók születést követő azonnali tanítási módszerének (imprinting) kidolgozása, amely kihasználja a lovak azon tulajdonságát, hogy a születést követően, amit az újszülött a megfelelő módszer alkalmazásával megtapasztal, azt sosem felejt el. Ezen keresztül, minden egyszerűbbé válik számára az emberek világában felnőtt korában is.